

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

***

THE PERCEPTIONS OF EARLY CHILDHOOD PROSPECTIVE TEACHERS TOWARDS EARLY CHILDHOOD TEACHING PROFESSION

Meryem ÇELİK*
Erdoğan KÖSE**

Özet

Okul öncesi öğretmenliği özel ilgi, ihtisas ve sevgi gerektiren bir meslektir. Çocukların 0-6 yaş özellikleri dikkate alındığında bu mesleği seçen öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin görüşleri eğitim uygulamalarını etkileyecektir. Bu çalışmada öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin görüşleri farklı değişkenlere göre incelenmiştir. Bu araştırmada okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri çerçevesinde, okul öncesi öğretmenliğinin mevcut sorunları tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin bölümlerine bakış açılarının genelde olumlu olduğu, fakültenin sunduğu olanakların yeterli olmadığı ve okul uygulamalarında çeşitli problemler yaşadıkları, sınıf düzeyi, cinsiyet ve ailelerinin ekonomik durumlarının öğrencilerin görüşlerini büyük ölçüde değiştirmedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Okulöncesi, Öğretmen, Öğrenci

Abstract

Teaching in early childhood is a profession that requires careful attention, passion and affection. Considering developmental characteristics of 0-6 years children, the perceptions of teacher candidates would certainly affect the implementation of early childhood practices. In this research the perceptions of early childhood prospective teachers and current problems of this area of teaching were investigated in line with different variables. According to the results, the perceptions of the prospective students were positive in general; the conditions that provided by the Faculty were not at desirable level; the school field practices in the schools include many problems and the

* Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, K. K. Eğitim Fakültesi, İlköğretim Böl., Okul Öncesi ABD.

** Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, K. K. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü.

perceptions of prospective teachers were not affected by their classroom level, gender and socio-economic status of their parents.

Keywords : *Preschool, Teacher, Student*

Giriş

Okulöncesi eğitimi; doğumdan ilkokulun başlangıcına kadar olan çocukluk yıllarını içine alan, bu yaş çocuklarının bireysel özelliklerini ve gelişimsel düzeylerine uygun zengin uyarıcı çevre imkânlarını sağlayan, onların tüm gelişimlerini toplumun kültürel değerleri ve özellikleri doğrultusunda en iyi bir biçimde yönlendiren bir eğitim sürecidir.¹

Türkiye’de modern okulöncesi eğitiminin tarihçesi 1908’lere dayanmaktadır. Eğitimci Satı Beyin verdiği bilgilere göre; II. Meşrutiyetin başlangıç tarihi 1908 yılından önce bazı illerde “özel ana mektepleri” açılmıştır. Ancak resmî ana mektepleri Balkan Savaşlarından (1912-1913) sonra açılmış ve yaygınlaşmaya başlamıştır. Ancak Osmanlı Devleti’nin içinde bulunduğu zorluklar ve savaş nedeniyle; daha sonraki yıllarda, okulöncesi eğitimi ailelerin denetimine bırakılmıştır.² Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda ülkede 38 ilde 80 anaokulu bulunmakta idi. Bu okullarda toplam olarak 5880 öğrenci eğitilmekteydi. Ancak 1928 de Harf İnkılâbı yapılarak okuma-yazma seferberliğinin açılması ve bütün yurttaki herkesin okur-yazar olması için çalışmaların ilköğretime kaydırılması nedeniyle, Devlet ve İl Özel İdarelerince anaokulu ve anasınıflarına ayrılan ödenekler ilköğretim hizmetine aktarılmıştır. Böylece kendi imkânları ile çalışmalarını sürdüren anaokulları; 1937-1939 öğretim yılında kapanmıştır.³

¹ H. Poyraz, H. Dere, Okulöncesi Eğitiminin İlke ve Yöntemleri (2001) s.21.

² H.A. Başal Okulöncesi Eğitime Giriş (1998) s.35.

³ UNESCO, Okulöncesi Eğitimi, Ankara, 1977, s.42 Akt: Tayip DUMAN “Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme”. Milli Eğitim Dergisi Sayı 126-132 s.29.

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÇLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Öğretim Yılı	Okul	Öğrenci	Öğretmen
1923 - 1924	80	5880	136
1940-1941	51	1690	60
1943 - 1944	49	1604	63
1950-1951	52	1760	71
1963 -1964	146	4767	180
1970-1971	413	10.714	743
1980-1981	2007	43.545	2874
1990-1991	3625	113.388	6624
1997-1998	7532	181.450	10.186
2001-2002	9643	289.066	18.149
2002-2003	11.314	320.038	18.921
2003-2004	13.692	358.499	19.122
2005-2006	18.539	550.146	20.910

Tablo: 1923-2006 Arası Eğitim-Öğretim Yıllarına Göre Okul Öncesi Eğitimde Sayısal Gelişmeler

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi ülkemizde 1960'lı yıllardan itibaren okulöncesi eğitim kurumları ve hizmet verdikleri çocukların sayılarında önemli bir artış görülmektedir.

OKULÖNCESİ EĞİTİMİNİN ÇEŞİTLİ ÜLKELERDEKİ DURUMU

ÜLKE ADI	YAŞ GRUBU	OKULLAŞMA ORANI%
BELÇİKA	3-5	100
HOLLANDA	3-5	99
FRANSA	2-5	83
İSVİÇRE	4-6	68
ABD	3-5	63
UKRAYNA	3-5	60
TÜRK CUMHURİYETLERİ	3-5	46
G.AMERİKA	3-5	37
HİNDİSTAN	3-5	35
G.ASYA	3-5	30
ÇİN	3-5	24
BREZİLYA	3-5	14
TÜRKİYE	5-6	9.3
MISIR	4-5	6
NİJERYA	5-6	2

Tablo: N.Yılmaz, Anaokulu Öğretmeni Rehber Kitabı, s.13

TÜSİAD eğitim raporunda, Türkiye'deki erken çocukluk hizmetinin, ağırlıklı olarak MEB ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından verildiği, verilerin ancak 5-6 yaş grubuna ağırlıklı olarak eğitim verildiğini gösterdiğini ve 4-6 yaş grubunun sadece %16 sının yararlandığını açıklanmıştır. 2004-2005 eğitim öğretim döneminde okullaşma oranının %16 ya yükseldiği kaydedilmiştir.⁴

Son yıllarda erken çocukluk eğitiminin çocuk açısından önemi, ülkemizde de daha iyi anlaşılmaya başlanmıştır. Buna paralel olarak gerek resmi gerekse özel kuruluşlar bu eğitim kurumlarını yaygınlaştırma çalışmalarını hızlandırmışlardır.

0-6 yaşlar arası, çocuğun gelişiminin şekillendirildiği, kritik yıllardır. Bu yıllarda temeli atılan beden sağlığı ve kişilik yapısının, ileriki yaşlarda yön değiştirmekten çok, aynı yönde gelişmesi şansı çok yüksektir. Uzun yıllara dayalı araştırmalarla, çocukluk yıllarında kazanılan davranışların büyük bir kısmının, yetişkinlikte bireyin kişilik yapısını, tavır, alışkanlık, inanç ve değer yargılarını biçimlendirdiği gözlenmiştir.⁵

Okulöncesi eğitim kurumları çocukların sadece bakım, korunma, oynama gibi gereksinimlerini karşılamaz. Okulöncesi eğitiminin amaç ve görevleri, Türk Milli Eğitimin Genel Amaçlarına ve Temel İlkelerine uygun olarak; çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak, onları ilköğretime hazırlamak, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak, çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.⁶ Bu amaçlara ve görevlere bakıldığında, okulöncesi de formal eğitimin bir basamağıdır. Amaç nasıl olursa olsun, bu eğitim kurumlarını açmak değil, bir eğitim kurumu oluşturmada, fiziksel koşullardan-yönetimine, eğitim programlarından-öğretimine kadar uzanacak, titiz, eğitsel bir duyarlılıkla hareket etmek gerekmektedir. Yetersiz bir okulöncesi kurumu, yetersiz bir aile ortamından daha zararlı olabilir.⁷

⁴ <http://www.haber7.com>

⁵ Ş.Oğuzkan, G.Oral, Okulöncesi Eğitimi (2003) s.5

⁶ T.C. M.E.B. 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okulöncesi Eğitim Programı 2002

⁷ Oğuzkan ve Oral. Age., s.11

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Fiziksel anlamda bir okulöncesi eğitim kurumu oluşturmak da tek başına yeterli değildir. Bu kurumun oluşmasında insan ögesi de çok önemlidir. Eğitim kurumunun insan ögesi; öğrenci, öğretmen, yönetici ve hizmetlilerden oluşur.

Okulöncesi öğretmeni gruplardaki çocukların en yakını, okulun öğretim ve eğitiminin sorumlusudur. Çocuk için öğretmen öğreten, eğiten, seven, dostluk gösteren, kısacası günün büyük bir bölümünde kendisinin ve arkadaşlarının ihtiyaçlarını yerine getirmek için çalışan bir uzmandır. Öğretmen öğretim sürecinin temel ögesidir. Okul eğitimcilerin kalitesiyle orantılı olarak değer taşır Okulöncesi eğitim etkinliklerinin amaçlarına ulaşması, herkesten ve her şeyden daha çok öğretmenin kişilik yapısına, öğretim yöntem ve teknikleri konusundaki bilgisine ve bu teknikleri uygulayıştaki esnek tutumuna bağlıdır.⁸

Öğretmen bilgilerini sürekli yenilemeli ve zenginleştirmelidir. Öğretmen çocuklarla oynayan, şarkı söyleyen, sevinen, üzülen bir arkadaş olmalıdır. Öğretmen çocuk için model teşkil ettiğinden görünümüne, davranışlarına ve düşüncelerine dikkat etmelidir. Öğretmen sınıf içinde olumlu davranışları geliştirmeli, olumsuz davranışları ise görmezlikten gelmelidir.

Okulöncesi öğretmenliği özel ilgi, ihtisas ve sevgi gerektiren bir meslektir. Burada önemli olan çocukları sevmek ve onlarla birlikte olmaktan mutluluk duymak, her öğretmen gibi aktif, zeki, yaratıcı, öğrencileri tanıma anlama yeteneğine sahip, olumlu model olmaktır.⁹

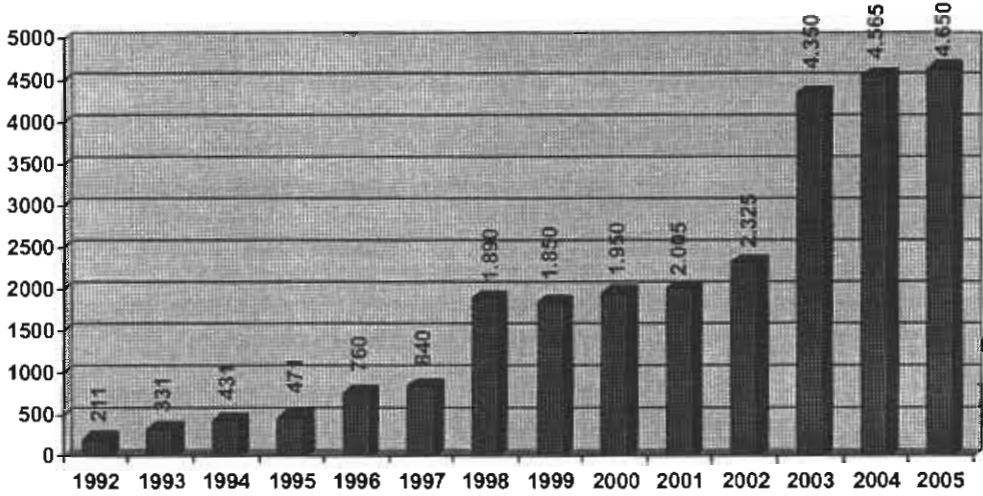
Okulöncesi eğitimi, öğrencilerin tüm gelişimlerini destekleyeceği, olumlu davranışlar kazandıracığı gibi onlar için düzeltilmesi zor olan istenmedik tutum ve davranışlar da kazandırabilir. Bu yüzden bu alan öğretmenlerinin de çok dikkatli seçilmesi gerekir.

---

⁸ N.Aral, A.Kandır, M.C. Yaşar, Okulöncesi Eğitimi I s.45

⁹ Poyraz ve Dere. Age., s.48

Şekil: 1992-2005 Yılları Arası Anaokulu- Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programına Kayıtlı Öğrenci Sayısı

2005 yılı itibariyle toplam 33 üniversitede Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı bulunmaktadır. Bunların bir tanesi Açık Öğretim Fakültesi olup 9'u ikinci öğretimde de okul öncesi öğretmenliği lisans programı uygulanmaktadır. Bunun dışında bir üniversitede Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, 2 üniversitede Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Öğretmenliği ve bir üniversitede Ana Okulu Öğretmenliği Lisans Programı bulunmaktadır.¹⁰Bu programlardan mezun olanların tümü, KPSS'den yeterli puanı aldıkları takdirde okulöncesi öğretmeni olarak atanabilmektedir. Bunun yanında, son yıllarda, tabloda da görüldüğü gibi, okulöncesi öğretmenliğine hem talep artmış, hem de bu talep doğrultusunda fakültelerin kontenjanları artmıştır. Bu durum okulöncesi öğretmenliğine, özellikle iş bulma kolaylığının olmasından dolayı ilginin arttığını göstermektedir.

Bu anlamda bu araştırmanın amacı Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin hizmet öncesinde mesleklerine karşı olan tutumlarını ortaya çıkarmaktır.

¹⁰ S. Bekman ve C.F. Gürlesel, Doğru Başlangıç: Türkiye'de Okulöncesi Eğitim (2005) s.96

YÖNTEM

Bu araştırmada betimsel yöntemlerden survey yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi olarak ta bilinen survey yöntemi sosyal bilimlerde olduğu gibi eğitim biliminde de en yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biridir. Tarama yönteminin temel amacı, bireyin herhangi bir konu üzerinde duygu, düşünce ve görüşlerini çoğunlukla geniş kitlelerden elde etmektedir.¹¹ Araştırmada bu yöntem kullanılarak öğrenci görüşleri taranmıştır. Araştırma evrenini Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği 1. ve 4. sınıf öğrencileri olmuştur. Araştırmada örneklem tespitine gidilmemiştir. Ölçme aracı geliştirilirken öncelikle öğretmen adaylarına açık uçlu sorular sorularak okul öncesi öğretmenliğine karşı olan tutumlarını etkileyen dataalar elde edilmiştir. Bu veriler ışığında tutumları ile ilgili sorunlar üç ana başlıkta toplanmıştır.

Cinsiyete göre tutumlar, Sınıf düzeyine göre tutumlar, Gelir düzeyine göre tutumlar

Ölçme aracı üç boyut altında (kişisel, deneyim ve uygulama, meslek) 21 maddeden oluşmuştur. Ayrıca ölçme aracına öğrencilerin cinsiyeti, ailesinin gelir durumu, okul öncesi öğretmenliğini tercih etmede etkili olan faktörler vb. bilgileri gösteren bilgi formu eklenmiştir.

---

¹¹ Durmuş Ekiz, Bilimsel Aratırma Yöntemleri (2007) s.105

Bulgular ve Yorum**Deneklerin Görüşlerine Yönelik Genel Görünümü****Tablo 1:** Deneklerin Görüşlerine Yönelik Genel Görünüm ile İlgili Frekans ve Yüzdeler

		f	%
Cinsiyet	Kız	160	79.2
	Erkek	42	20.8
	Toplam	202	100.0
Sınıf Düzeyi		f	%
	1. sınıf	99	49.0
	4.sınıf	103	51.0
	Toplam	202	100.0
Tercih Faktörü		f	%
	Annem	10	5.0
	Babam	18	8.9
	Öğretmenlerim	28	13.9
	Yayın Organları	6	3.0
	Atanma Durumu	72	35.6
	Kazanç Durumu	4	2.0
	Kendi İsteğim	64	31.7
	Toplam	202	100.0
Ailenin Aylık Gelir Durumu		f	%
	0-450 YTL	31	15.3
	450-1000 YTL	118	58.4
	1000-1500 YTL	37	18.3
	1500 YTL ve yukarı	16	7.9
	Toplam	202	100.0

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Okul Öncesine Yönelik Görüşle	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Alanımı yeteneklerime uygun buluyorum	47.5	32.2	13.4	2.0	5.0
Bölümümü önemli ve anlamlı buluyorum	83.7	13.4	1.0	1.0	1.0
Bazen keşke başka bir bölümde okusaydım dediğim oluyor	19.8	17.8	18.8	12.4	31.2
Bölümümü başkalarına öneririm	65.3	22.3	7.4	3.0	2.0
Bölümümün gelişmeye olanak verdiğini düşünüyorum	43.1	32.2	15.8	5.4	3.5
Bölümümde aldığım derslerin yaşamımda etkili olacağını düşünüyorum	63.9	19.8	13.4	0.0	3.0
Kendi çabamla alanımla ilgili yeni şeyler öğrenmeye çalışıyorum	33.7	34.2	24.8	3.5	4.0
Çocuklarla vakit geçirmekten hoşlanırım	52.0	28.7	13.4	4.5	1.5
Derslere hevesle gelirim	16.8	26.7	37.1	9.9	9.4
Okul Deneyimi ve Uygulamalarına hevesle giderim	33.7	32.2	16.3	7.4	10.4
Okul Deneyimi ve Uygulama sonunda kendimi mutsuz ve bıkkın hissedirim	26.7	23.8	23.8	16.3	9.4
Okul Deneyimi ve Uygulama okullarının eğitim ortamını yeterli buluyorum	10.4	21.3	29.2	17.8	21.3
Okul Deneyimi ve Uygulama öğretmenlerimi yeterli buluyorum	28.2	31.2	24.8	9.9	5.9
Okul Deneyimi ve Uygulamanın meslekte yararlı olacağını düşünüyorum	61.4	25.2	11.4	0.5	1.5

Eğitim kurumlarındaki personelin okulöncesine yönelik görüşleri olumludur	27.7	32.7	24.8	8.4	6.4
Meslek hayatımda başarılı olacağımı düşünüyorum	63.4	26.2	8.4	1.0	1.0
Bölümde aldığım derslerin yararlı olduğunu düşünüyorum	37.6	34.2	20.8	4.5	3.0
Bölümde aldığım derslerin yeterli olduğunu düşünüyorum	22.3	25.7	32.2	10.9	8.9
Bölümümün sunduğu olanaklar genel olarak yeterlidir	5.4	14.4	35.6	23.3	21.3
Toplumun bize 'dadr' gözüyle baktığını düşünüyorum	28.2	15.8	21.3	10.4	24.3
Toplumun mesleğinize bakış açısı bizi olumsuz etkiliyor	22.3	19.3	18.3	11.4	28.7

Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranının yaklaşık 4/5 olduğu görülmektedir. Büyük oranda kız öğrencinin bulunmasında, toplumda Okul Öncesi Öğretmenliğinin bayan mesleği olarak kabul edilmesinin etkili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin sadece yaklaşık olarak 1/3'ünün bu bölümü kendi istekleriyle tercih ettikleri görülmektedir. Bu durum, okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yaklaşık %30'u isteyerek veya bilerek, 'Ben okul öncesi öğretmeni olacağım' diyerek geldiklerini göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin yine yaklaşık 1/3'ü anabilim dalını diğer öğretmenliklere göre atanma durumunun daha iyi olduğu düşüncesiyle tercih etmişlerdir. Bu da ülkenin iş olanaklarıyla ilgili gerçeklerini yansıtmaktadır.

Öğrencilere kendi bölümlerini nasıl algıladıklarına yönelik sorular sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde; öğrencilerin bölümle ilgili kendi sorumluluklarına yönelik verdikleri cevaplar, yüksek oranlardadır. Ancak, fakültenin sunduğu olanaklar ve okul uygulamaları ile ilgili görüşleri daha düşük düzeyde ve genellikle bir kararsızlık söz konusudur. Ayrıca bazı cevaplar arasında da çelişkiler bulunmaktadır. Örneğin, 'Bölümümü önemli ve anlamlı buluyorum' seçeneğine %97 oranında katılmışlar, 'Bazen başka bir bölümde okusaydım dediğim oluyor' seçeneğine ise %44 oranında

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

katılmadıklarını, %38 oranında da katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, belki de birinci sınıf öğrencilerinin farklı bir ortama geldikleri ve bu ortama alışamadıklarından kaynaklanıyor olabilir.

Göze çarpan başka bir husus da, öğrencilerin okul deneyimi ve okul uygulamaları ile ilgili sıkıntılarının olduğudur. Okul deneyimi ve uygulamalarla ilgili verilen cümlelere 'Tamamen katılıyorum' veya 'Katılıyorum' seçeneklerini işaretleyen öğrencilerin toplam oranları, %50'nin altındadır. Bu durum, öğrencilere okul uygulamalarının mesleği öğrenmede ne denli önemli olduğunun yeterince anlatılmadığından kaynaklanabilir. Ayrıca, özellikle her hangi bir okulun bünyesinde bulunan anasınıfının olanaklarının okul uygulamaları için yeterli olmaması da bir etken olabilir.

Tablo 2: Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Sınıf Düzeyleri İle Bölüme Yönelik Bakış Açlarına İlişkin Bulgular

Sınıf Düzeyi		n	X	Sk	t	Önem Düzeyi
Bölüme İlişkin Kişisel Algılar	1. Sınıf	99	36.0101	4.9021	0.464	p=0.643 Anlamsız
	4. Sınıf	103	36.3107	4.3001		
Okul Uygulamaları	1. Sınıf	99	22.9798	3.7958	4.185	p=0.000 Anlamlı
	4. Sınıf	103	20.5146	4.5285		
Meslek Yaşamı	1. Sınıf	99	20.9091	4.0282	1.192	p=0.235 Anlamsız
	4. Sınıf	103	20.2718	3.5651		

Öğrencilerin Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü ile ilgili düşüncelerini belirlemek üzere hazırlanan anketteki cümleler, üç gruba ayrılmıştır. Birinci grup sorular, öğrencilerin bölümlerinin kendilerine sağladığı yararlarla ilgili; ikinci grup sorular, okul uygulamaları ile ilgili, üçüncü grup sorular ise, bölümün öğrencilerin meslek yaşamlarına katkıları ile ilgilidir. Yapılan istatistiksel işlemler de öğrencilerin cevaplarının gruplandırılarak puanlanması sonucunda ortaya çıkan verilerle gerçekleştirilmiştir.

Tabloya bakıldığında, birinci ve son sınıf öğrencilerinin okul öncesi öğretmenliği anabilim dalına yönelik kişisel algıları arasında, 0.05 önem düzeyinde, anlamlı bir farklılaşma görülmemektedir. Yani birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri, bölümün kendilerinin yetiştirilmesinde önemli bir katkı

sağladığı görüşünde birleşmişlerdir. Aynı şekilde birinci ve son sınıf öğrencilerinin bölümün meslek yaşamına hazırlaması konusundaki görüşleri arasında da, 0.05 önem düzeyinde, anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Özellikle iki grup öğrencileri de fakültenin sunduğu olanakları yeterli bulmamaktadır.

Okul uygulamaları konusunda, birinci sınıf öğrencileri ile son sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında, 0.05 önem düzeyinde, birinci sınıf öğrencileri lehine, anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Birinci sınıf öğrencileri, okul uygulamalarının kendi öğretmenliklerinin gelişmesinde önemli bir katkı sağlayacağını düşünmekte, son sınıf öğrencileri ise uygulamaların kendilerine pek fazla katkı sağlamadığını düşünmektedirler. Bu durum, okul deneyimi ve okul uygulamalarının fazla olması nedeniyle (dört dönem), bir bıkkınlığa ve rutinliğe dönüşebileceği şeklinde yorumlanabilir. Yani, öğrenci görüşlerine göre okul uygulama çalışmalarının amaçlarına ulaşmadığı söylenebilir.

Tablo 3: Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Cinsiyetleri İle Bölüme Yönelik Bakış Açılarına İlişkin Bulgular

Cinsiyet		n	X	Sk	t	Önem Düzeyi
Bölüme İlişkin Kişisel Algılar	Kız	160	36.5563	4.2909	2.399	p=0.017 Anlamlı
	Erkek	42	34.6667	5.4085		
Okul Uygulamaları	Kız	160	21.7625	4.2285	0.253	p=0.801 Anlamsız
	Erkek	42	21.5714	4.8547		
Meslek Yaşamı	Kız	160	20.6938	3.5590	0.799	p=0.425 Anlamsız
	Erkek	42	20.1667	4.6429		

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre, bölümün öğretmenliklerine katkıları konusundaki görüşleri arasında farkın olup olmadığı t testi ile çözümlenmiştir. Buna göre, kız ve erkek öğrencilerin bölüme ilişkin kişisel algıları arasında, 0.05 önem düzeyinde, kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu durum, kız öğrencilerin öğretmenlik deneyimi kazanmada bölümden beklentilerinin daha çok olduğunu göstermektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, özellikle erkek öğrencilerin bilinçsiz olarak bölümü tercih ettikleri ve fakülteye geldikten sonra bu işi yapamayacaklarını, 'keşke başka bir bölümü tercih etseydim' dedikleri veya yan alan okumanın olanağını ya da diğer bölümlere geçişin olup olmadığını sordukları saptanmıştır.

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÇLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Bunun yanında, okul uygulamaları konusunda kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Yani, kız ve erkek öğrencilerin okul uygulamaları hakkındaki düşünceleri birbirine yakındır. Fakültede alınana eğitimin meslek yaşamına katkıları konusunda da, kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ancak burada erkek öğrencilerin görüşleri daha heterojendir. Bu durum, bu konuda erkek öğrencilerin daha kararsız olduğunu göstermektedir.

Tablo 4: Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Ailelerinin Ekonomik Durumları İle Bölüme Yönelik Bakış Açlarına İlişkin Bulgular

Ekonomik Durum		n	X	Sk		
Bölüme İlişkin Kişisel Algılar	0-450 YTL	31	36.5806	3.1067		
	450-1000 YTL	118	36.0000	4.4607		
	1000-1500 YTL	37	36.7027	4.0267		
	1500 YTL üzeri	16	35.3125	8.2196		
	Toplam	202	36.1634	4.5959		
Okul Uygulamaları ile İlgili Görüşler	0-450 YTL	31	21.9032	4.8946		
	450-1000 YTL	118	21.4915	4.2902		
	1000-1500 YTL	37	22.4324	4.3560		
	1500 YTL üzeri	16	21.4375	3.8982		
	Toplam	202	21.7228	4.3540		
Okulöncesi Öğretmenliğine İlişkin Algılar	0-450 YTL	31	20.3871	4.6092		
	450-1000 YTL	118	20.4322	3.8062		
	1000-1500 YTL	37	20.9189	3.1480		
	1500 YTL üzeri	16	21.3125	3.6646		
	Toplam	202	20.5842	3.8030		
Ekonomik Durum	Varyans Analizi	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Bölüme İlişkin Kişisel Algılar	Gruplar Arası	30.893	3	10.298	0.484	p=0.694 Anlamsız
	Gruplar İçi	4214.716	198	21.286		
	Toplam Kareler	4245.609	201			

Okul Uygulamaları ile İlgili Görüşler	Gruplar Arası	27.255	3	9.085	0.475	p=0.700 Anlamsız
	Gruplar İçi	3783.220	198	19.107		
	Toplam Kareler	3810.475	201			
Meslek Yaşamıyla İlgili Algılar	Gruplar Arası	16.563	3	5.521	0.378	p=0.769 Anlamsız
	Gruplar İçi	2890.507	198	14.599		
	Toplam Kareler	2907.069	201			

Tablo incelendiğinde, aileleri farklı ekonomik durumlara sahip olan öğrencilerin okul öncesi öğretmenliği anabilim dalına yönelik kişisel algıları arasında, 0.05 önem düzeyinde, anlamlı bir farklılaşma görülmemektedir. Yani öğrencilerin ekonomik durumları, bölümün kendilerinin yetiştirilmesindeki katkısını farklılaştırmamaktadır. Bunun yanında, okul uygulamaları konusunda farklı ekonomik durumlara sahip öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Yani, farklı ekonomik düzeylere sahip öğrencilerin okul uygulamaları hakkındaki düşünceleri birbirine yakındır. Aynı şekilde farklı ekonomik durumlara sahip öğrencilerin, bölümün meslek yaşamına hazırlaması konusundaki görüşleri arasında da, 0.05 önem düzeyinde, anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Ancak hangi ekonomik gruptan olursa olsun, öğrenciler fakültenin sunduğu olanakları yeterli bulmamaktadır.

Tablo 5: Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Sınıf Düzeyleri İle Bölüme Yönelik Genel Görüşlerine İlişkin Bulgular

Sınıf Düzeyi		n	X	Sk	t	Önem Düzeyi
Öğrencilerin Bölüme İlişkin Genel Görüşleri	1. Sınıf	99	79.8990	9.9031	2.028	p=0.044 Anlamlı
	4. Sınıf	103	77.0971	9.7352		

Tabloda görüldüğü gibi, okul öncesi birinci ve son sınıf öğrencilerinin bölüme yönelik görüşleri arasında, 0.05 önem düzeyinde, birinci sınıflar lehine anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Bu durum, eğitim sistemimizin

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

öğrencileri rutinleşmeye doğru yöneltmesinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. Çünkü birinci sınıflar daha idealist, bölümden ve alacakları eğitimden daha çok beklentileri bulunmaktadır. Bundan dolayı, bölüme yönelik görüşleri daha olumlu ve bölümün kendi eğitimlerine çok şeyler katacağı düşüncesindedirler.

Tablo 6: Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Cinsiyetleri İle Bölüme Yönelik Genel Görüşlerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet		n	X	Sk	t	Önem Düzeyi
Öğrencilerin Bölüme İlişkin Genel Görüşleri	Kız	160	79.0125	9.1066	1.525	p=0.129 Anlamsız
	Erkek	42	76.4048	12.3586		

Tablo 6'da kız ve erkek öğrencilerin bölümlerine ilişkin görüşleri verilmiştir. Buna göre, kız ve erkek öğrencilerin bölümlerine ilişkin görüşleri arasında, 0.05 önem düzeyinde, anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ortalamalara göre, erkek öğrencilerin bölüme karşı daha olumsuz görüş bildirdikleri gözlenmiştir. Bu durum, yapılan görüşmeler sonucunda, okul öncesi öğretmenliğinin daha çok bayan mesleği olduğu düşüncesiyle erkek öğrencilerin kendilerini pek bölümün bir parçası olarak görmediklerinden kaynaklanabilir.

Tablo 7: Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Ailelerinin Ekonomik Durumları ile Bölüme Yönelik Genel Görüşlerine İlişkin Bulgular

Ekonomik Durum				n	X	Sk
Öğrencilerin Bölüme İlişkin Genel Görüşleri			0-450 YTL	31	78.8710	8.8383
			450-1000 YTL	118	77.9237	10.1022
			1000-1500 YTL	37	80.0541	8.5080
			1500 YTL üzeri	16	78.0625	13.2889
			Toplam	202	78.4703	9.8935
Ekonomik Durum	Varyans Analizi	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ort.	F Değeri	Önem Düzeyi

Öğrencilerin Bölüme İlişkin Genel Görüşleri	Gruplar Arası	135,695	3	45,232	0.458	p=0.712 Anlamsız
	Gruplar İçi	19538,627	198	45,232		
	Toplam Kareler	19674,322	201			

Tabloda görüldüğü gibi, okul öncesi öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumlarına göre, bölüme ilişkin görüşleri değişmemektedir. Yani, farklı ekonomik durumlara sahip öğrencilerin bölüme yönelik görüşleri arasında, 0.05 önem düzeyinde, anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu da, hangi ekonomik seviyede olursa olsun, öğrencilerin bölümlerine aynı oranlarda değer verdiklerini göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Genel anlamda bakıldığında, okul öncesi öğretmen adaylarının bölümleriyle ilgili görüşlerinin olumlu olduğu söylenebilir. Ancak bazı durumlarla ilgili beklentilerinin tam olarak karşılanmadığını söylemek mümkündür. Özellikle fakültenin kendilerine sunduğu olanakları yetersiz bulmuşlardır. Ayrıca, okul uygulamaları ile ilgili de problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Burada, uygulama okullarının ortamlarının yetersizliğini ve uygulama öğretmenlerinin kendilerine yeterince rehber olmadığını dile getirmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin bölümleriyle ilgili kendilerine yönelik sorulara yüksek oranlarda olumlu cevaplar verdikleri görülmüştür. Bunun yanında, okul öncesi bölümünün atanma durumunun dikkate alınarak tercih edilmesi, ülkenin istihdam gerçeğinin bir göstergesi olarak göze çarpmaktadır.

Okul Öncesi öğretmenliği öğrencileri okul uygulamaları konusunda sıkıntılarının olduğunu belirtmişlerdir. Okul uygulamaları konusunda son sınıf öğrencileri, uygulama esnasında daha çok problemle karşılaştıklarını dile getirmişlerdir. Bu durum, son sınıf öğrencilerinin daha çok okul uygulamasına katılmasından ve daha farklı okullarda uygulama deneyimi yaşamasından kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda, okul deneyimi ve okul uygulaması çalışmalarının istenen amaçlara ulaşmadığını söylemek mümkündür.

Öğrencilerin bölümlerine ilişkin görüşleri incelendiğinde, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre bölümlerine daha çok olumlu baktıkları görülmektedir. Bu durum, kızların bölümü tercih ederken daha bilinçli olduklarını ve okul öncesi öğretmenliğini kabullenerek geldiklerini

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
MESLEĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

göstermektedir. Bunun yanında, okul öncesi öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumları, bölüme bakış açılarını değiştirmemektedir. Farklı sosyo-ekonomik düzey ailelerden gelen öğrencilerin bölümleriyle ilgili olumlu ve olumsuz görüşleri arasında farklılık bulunmamaktadır.

Elde edilen bu sonuçlar ışığında aşağıdaki önerilere yer verilmiştir;

1. Okul öncesi öğretmenliği atanma durumunun iyi olmasından dolayı en çok tercih edilen öğretmenlik alanlarından birisidir. Ancak tercih edilirken, aynı zamanda, bu mesleği kabullenerek ve isteyerek bölüme gelinmesi gerekmektedir.

2. Eğitim fakülteleri okul öncesi öğretmenliği anabilim dallarının, diğer öğretmenlik alanlarında olduğu gibi sorunları bulunmaktadır. Bu sorunlar, daha çok üniversite ve fakülte yönetimlerinin bu alana bakış açılarıyla ilgilidir. Yönetimlerin okul öncesi öğretmenliğini ciddiye alarak sorunları çözme yönünde ciddi adımlar atmaları gerekmektedir.

3. Öğretmenlik mesleği bir uygulama mesleğidir. Öğrenciler, okul uygulamalarından pek fazla memnun olmadıklarını dile getirmişlerdir. Özellikle anasınıfının fiziksel özellikleri, öğretmen adaylarının uygulama yapacakları ideal ortamlar değildir. Bundan dolayı, fakülte-okul işbirliği ile uygulama sorunları giderilmelidir.

4. Okul öncesi öğretmenliği anabilim dalı programında, üç dönem okul deneyimi bulunmaktadır. Bu öğrencileri bıkkınlığa sevk etmektedir. Bundan dolayı, okul deneyimi sayısı azaltılarak, bu uygulamanın niteliği artırılmalıdır.

5. Öğrenciler, bölümün sunduğu olanakları yeterli bulmamaktadırlar. Bu konuda, öğrencilerin de görüşleri alınarak geniş çaplı bir araştırma yapılarak, okul öncesi öğretmenliği anabilim dalının olanaklarının artırılması gerekmektedir.

6. Okul öncesi öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerden bazıları, belirli bir eğitimden sonra bu öğretmenliği yapamayacağını anlamaktadırlar. Bu tür öğrenciler için, yan alan eğitimi olanağı veya ilköğretim bölümünün diğer anabilim dallarına geçiş olanağı sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- ARAL**, Neriman. **KANDIR**, Adalet. **YAŞAR**, Münevver Can. Okulöncesi Eğitimi 1.Ya-Pa Yayınları, İstanbul Ağustos 2001,
- BAŞAL**, Handan Asude. Okulöncesi Eğitimine Giriş. Vipaş Yayınları,, Bursa 1998,
- BEKMAN**, Sevda. **GÜRLESEL**, Can Fuat. Doğru Başlangıç: Türkiye’de Okulöncesi Eğitim TÜSİAD Yayın, 2005,
- DUMAN**, Tayip. “Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme”. Milli Eğitim Dergisi, Sayı 126-132, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1995-96,
- EKİZ**, Durmuş. Bilimsel Aratırma Yöntemleri. Lisans Yayıncılık, 2007,
<http://www.haber7.com>
- KANTARCIOĞLU**, Selçuk. Anaokulunda Eğitim. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1992,
- KAPTAN**, Saim. Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri. Tekışık Web Ofset Tesisleri, Ankara 1998,
- OĞUZKAN**, Şükran. **ORAL**, Güler. Okulöncesi Eğitimi. MEB Yayınları, İstanbul 2003,
- POYRAZ**, Hatice. **DERE**, Hale. Okulöncesi Eğitiminin İlke ve Yöntemleri. Anı Yayıncılık, Ankara Eylül 2001,
- T.C. M.E.B. 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okulöncesi Eğitim Programı 2002,
- YILMAZ**, Nahide. Anaokulu Öğretmeninin Rehber Kitabı. Ya-Pa Yayınları İstanbul 1999,